

Читання

Розділ 3. Збагачуємося скарбами усної народної творчості

Сьогодні
07.11.2024

*Урок
№31*

**Підсумок за розділом «Збагачуємося скарбами усної народної творчості». Оксана Данилевська
«Маруся Богуславка»**

Сьогодні

Дата: 08.11.2024

Клас: 4-Б

Урок: читання

Вчитель: Таран Н.В.

Тема. **Перевіряю свої досягнення. Оксана Данилевська «Маруся Богуславка»**

Мета: вдосконалювати навички читання творів, вчити працювати з книжкою, знаходити в ній відповіді на запитання; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення; збагачувати словниковий запас; навчати помічати незвичайне у звичайному; уяву, фантазію учнів, розширювати світогляд учнів; виховувати доброзичливість, шанобливе ставлення до оточуючих, до природи; виховувати любов до рідного слова.

Сьогодні
07.11.2024

Емоційне налаштування.

Не урок, а справжнє свято,
бо полинем у світи.
Мандруватимем завзято,
юний друже, я і ти.
У поході будь уважним,
добре думай, не спіши!
Знай, що вчитись завжди важко,
легше буде у житті!

Знаю...

- ❖ Які види творів уміщені у цьому розділі?
- ❖ Хто такий Борис Грінченко?
- ❖ Назвою якого твору є прислів'я?

Сьогодні
07.11.2024

Перевіряю свої досягнення. Розумію, можу пояснити...

Розумію, можу пояснити...

- ❖ Що об'єднує твори, подані в цьому розділі?
- ❖ Що оспівується в народних піснях?
- ❖ Чому прислів'я вчить, як на світі жити?
- ❖ Чим схожі байки й притчі? А чим вони різняться?
- ❖ Для чого у народі склалися побутові казки, а для чого — героїчні?

Вмію...

- ❖ Пояснити, чим казка «Дев'ять братів-сіроманців» відрізняється від легенди «Хліб і золото».
- ❖ Визначити у притчі «Без труда нема плода» зачин, основну частину, кінцівку.

Вмію...

- ❖ Навести приклади, хто в прочитаних творах є головним персонажем, а хто — другорядним.
- ❖ Правильно розказати напам'ять свої улюблені прислів'я, скоромовки або загадки...

Сьогодні
07.11.2024

Перевіряю свої досягнення. Виявляю ставлення, почуття ...

Виявляю ставлення, почуття ...

- ❖ Про яких ще народних героїв тобі хотілося б дізнатися?
- ❖ Що у прочитаному захопило, а що — здивувало?
- ❖ Які з творів усної народної творчості ти вважаєш найцікавішими, а які — найпотрібнішими у наш час?

Сьогодні
07.11.2024

Роздивися «Дороговказ народної мудрості» на початку розділу. Що б ти хотів/хотіла до нього додати або змінити? Склади свій дороговказ. Обговори його з рідними і друзями.

1. «Заяче сало» – це ...

- італійська народна казка;
- шведська народна казка;
- українська народна казка.

2. Про зайця з народної байки «Жаба боязкіша від зайця» можна сказати ...

- Наївся не мало страху.
- Видно зайця по вухах.
- Задер носа – й кочергою не дістанеш.

3. Познач продовження прислів'я. Без труда ...

- нема плода.
- води не напитися.
- небо мостить.

4. Герой української народної пісні «Стоїть явір над водою» – ...

- кінь;
- явір;
- козак.

5. Майстер у легенді «Хліб і золото» на столі написав: - Срібло, золото – то болото, ...

- а хліб – золото.
- ситий не будеш.
- хліба не спечеш.

6. Короткі влучні повчальні вислови – це ...

- прислів'я.
- скоромовки.
- приказки.

7. Хто такий Борис Грінченко?

- український композитор.
- український співак.
- український письменник.

8. Хто, на твою думку, головний герой казки «Дев'ять братів-сіроманців»?

- царевич;
- вдова-матір;
- бабуся у лісі;
- мати царевича;
- сестра братів.

9. Яка головна думка української народної казки «Заяче сало»?

- Панам можна брехати.
- Нікому не можна брехати.
- Брехня допоможе в житті.

10. Що означає слово «колекція»?

- Дарування речей.
- Продаж предметів.
- Зібрання однорідних предметів.

11. Що можна побачити в музеї Івана Гончара?

- Колекції іграшок.
- Колекції сучасного одягу.
- Колекції народної творчості.

12. Назви жанр творів «Швачка» і «Син та мати».

- Народні легенди.
- Народні усмішки.
- Народні притчі.

Сьогодні
07.11.2024

Рухлива вправа

РУХЛИВА

ВПРАВА

Виразне читання тексту
«Маруся Богуславка» с. 30 («Сонячні вітрила»).

Словникова робота

Побусурматися – прийняти іншу віру, переважно мусульманську.

Маруся Богуславка

Нелегкі часи були в Україні. Одна за одною сунули з півдня чорні яри — то спустошували українські землі турки й татари. Вони вбивали старих і немовлят; гинули й ті, хто зі зброєю в руках захищав рідну землю.

Приходило з цими хмарами до багатьох хлопців і дівчат горе, гірше від смерті. Адже брали нападники в українських землях багатий мир — полонених.

Різною була подальша доля бранців. З маленьких хлопчиків виховували яничарів — жорстоких і невблаганних воїнів, які, не знаючи свого роду, не пам'ятаючи материнської ласки і рідної мови, здавалося, не мали серця.

Дужі козаки потрапляли невольниками на турецькі військові кораблі — галери, де все життя були прикуті до важких весел.

Дівчата, як зірвані квіти, безіменними полонянками в'яли та сохли в'язницях, клянучи ту хвилину, коли з'явилися на світ.

І не пісня котилася Дніпровими берегами, а тяжке зітхання змученої землі.

...Одного недільного ранку сонце перемогло ворожі чорні хмари й бризнуло сліпучим промінням, сповіщаючи радісну новину: Великдень в Україні! Та сумними були сотні бранців, що поневірялися в далекій чужині. Від гіркого щему стислося не одне серце: згадали, бідолахи, серпанкові світанки в рідній землі, піймали очима світлий промінець і тужливим поглядом провели його в небо.

Аж ось на тюремній брамі побачили вони жіночу постать. Вона квапливо наближалася до бранців.

— Браття мої, невільники! — заговорила жінка.

Гнітюча тиша запала у в'язниці: давно не чули бранці рідного слова.

— Нині в Україні Великдень, — продовжувала вона. — Несе він надію і віру навіть тим, хто зневірився. Хочу, щоб подарував він вам волю.

З цими словами жінка заходила швидко відмикати залізну браму.

— Хто ти? Нащо чиниш так, собі на загибель? — запитували виволені бранці.

— Звати мене Маруся Богуславка, — розповідала вона. — Багато літ я в неволі. Потурчилася вже, побусурманилася*, стала дружиною турецького пана, та не забула рідної землі. Довго я чекала слушного часу, щоб прислужитися неньці Україні. Тож летіть, брати мої, соколами в Україну, та не минайте міста Богуслава, вклоніться моїм батьку й матері.

Полетіли соколами в рідну землю визволені бранці. Усім, кого зустрічали, розповідали про мужню і сміливу Марусю з Богуслава. З цих розповідей народилася дума:

То на святий празник,
роковий день Великдень,
став пан турецький
до мечеті від'їжджати,
став дівці-бранці,
Марусі, попівні Богуславці,
на руки ключі віддавати...

Протягом століть співали її кобзарі на пошану всіх жінок-бранок, які, перебуваючи в неволі й не маючи надії колись повернутися додому, молились і, як могли, дбали про визволення бідних невільників з тяжкої неволі, з віри бусурманської, на ясні зорі, на тихі води, у край веселий, у мир хрещений!

Обговорення змісту твору «Маруся Богуславка» за питаннями:

- 1. Яка доля чекала на бранців з українських земель на чужині?**
- 2. Як бранці зустріли звістку про те, що в Україні Великий день?**
- 3. Хто випустив невільників з темниці?**
- 4. Які риси характеру притаманні Марусі Богуславці?**
- 5. Як український народ оспівав подвиг Марусі Богуславки?**
- 6. Про який край авторка оповідання каже такі слова : « ...у ясні зорі, на тихі води, у край веселий, у мир хрещений...»?**

Чи уважний ти читач?

Обери правильний варіант

1. Хто жив у давнину на схилах Дніпра?

А) сіверяни Б) кияни В) поляни Г) дніпряни

2. Про мужню Марусю Богуславку в народі склали?

А) баладу Б) пісню В) казку Г) думу

Доповни вірш словами, яких не вистачає.

Де стоїть тепер наш _____

Там була сама гора,

Жив там перший _____ з _____,

_____ та _____ - їх сестра.

https://www.youtube.com/watch?v=Yvm6dtaO_DI

Сьогодні
07.11.2024

Рефлексія «Загадкові листи»

Сьогодні
на уроці
я навчився/
навчилася...

На уроці
я
запам'ятав/
запам'ятала
...

Найкраще
мені
вдалося...

Найбільше
мені
сподобалося
...

Урок
завершую з
настроєм...

Труднощі
виникали...

Обери лист, який ти хочеш відкрити
(щоби відкрити лист, натисніть на нього)

Сьогодні
07.11.2024

Пояснення домашнього завдання.

**Підручник с.47, виконати
завдання «Перевір свої
досягнення за розділом
«Збагачуємося скарбами
усної народної творчості»
у зошиті.**

**Фотозвіт виконаної роботи
надсилай на освітню
платформу Нитан.**

Бажаю успіхів у навчанні!

Перевіряю свої досягнення

Розділ «Збагачуємося скарбами усної народної творчості»

Прізвище, ім'я учня/учениці _____

Обери правильний варіант відповіді.

1. «Заяче сало» – це ...

- а) італійська народна казка; б) шведська народна казка;
в) українська народна казка.

2. Про зайця з народної байки «Жаба боязкіша від зайця» можна сказати ...

- а) Наївся не мало страху. б) Видно зайця по вухах.
в) Задер носа – й кочергою не дістанеш.

3. Познач продовження прислів'я. Без труда ...

- а) нема плода. б) води не напиться. в) небо мостить.

4. Герой української народної пісні «Стоїть явір над водою» – ...

- а) кінь; б) явір; в) козак.

5. Майстер у легенді «Хліб і золото» на столі написав: - Срібло, золото – то болото, ..

- а) а хліб – золота. б) ситий не будеш. в) хліба не спечеш.

6. Короткі влучні повчальні вислови – це ...

- а) прислів'я. б) скороговки. в) приказки.

7. Хто такий Борис Грінченко?

- а) український композитор. б) український співак. в) український письменник

8. Хто, на твою думку, головний герой казки «Дев'ять братів-сіроманців»?

- а) царевич; б) вдова-матір; в) бабуся у лісі;
г) мати царевича; д) сестра братів.

9. Яка головна думка української народної казки «Заяче сало»?

- а) Панам можна брехати. б) Нікому не можна брехати.
в) Брехня допоможе в житті.

10. Що означає слово «колекція»?

- а) Дарування речей. б) Продаж предметів.
в) Зібрання однорідних предметів.

11. Що можна побачити в музеї Івана Гончара?

- а) Колекції іграшок. б) Колекції сучасного одягу.
в) Колекції народної творчості.

12. Назви жанр творів «Швачка» і «Син та мати».

- а) Народні легенди. б) Народні усмішки. в) Народні притчі.

Сьогодні
07.11.2024

Рефлексія. Оберіть відповідну цеглинку лего.

*На уроці мені
дуже сподобалось.*

*На уроці мені
сподобалось.*

*На уроці мені
не сподобалось.*